

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ
МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МИСТЕЦТВ УКРАЇНИ

КУЛЬТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ СУСПІЛЬСТВО ХХІ СТОЛІТТЯ

**Матеріали всеукраїнської науково-теоретичної
конференції молодих учених**

23–24 квітня 2020 р.

Харків, ХДАК, 2020

УДК 378[002+008] (063)

К90

Друкується за рішенням ученої ради
Харківської державної академії культури
(протокол № 9 від 29 лютого 2020 р.)

Відповідальна за випуск *Н. М. Кушнарєнко*

Редакційна колегія:

Шейко В. М., д-р іст. наук, проф., дійсний член Національної академії мистецтв України, засл. діяч мистецтв України, дійсний член Міжнародної академії інформатизації при ООН, ректор ХДАК;

Кушнарєнко Н. М., д-р пед. наук, проф., засл. працівник культури України, дійсний член Міжнародної академії інформатизації при ООН, проректор з наукової роботи ХДАК;

Лошкова Ю. І., д-р мистецтвозн., проф., перший проректор ХДАК;

Сташевська І. О., д-р пед. наук, засл. діяч мистецтв України, проф., проректор з навч. роботи ХДАК;

Косачова О. О., канд. наук із соц. комунікацій, доц., заст. декана факультету кіно-, телемистецтва, голова Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих учених ХДАК (НТСА ХДАК);

Шолуха Н. Є., канд. культурології, доц., помічник проректора з виховної роботи, заст. голови НТСА ХДАК;

Троян А. А., начальник ред.-вид. відділу ХДАК;

Савченко В. Г., аспірант ХДАК;

Фесенко І. А., канд. філол. наук, доц. ХДАК;

Воскобойнікова В. В., канд. мистецтвозн., ст. викл. ХДАК;

Рябуха Н. О., д-р мистецтвозн., доц., заст. декана факультету музичного мистецтва ХДАК;

Семенова Н. М., ст. викл., заст. декана факультету хореографічного мистецтва ХДАК;

Кішмерешкіна М. О., студ. ХДАК;

Коржик Н. А., канд. наук із соц. комунікацій, ст. викл. ХДАК;

Брусенцев В. О., канд. техн. наук, доц. ХДАК;

Остропольська З. М., канд. філос. наук, доц. ХДАК;

Зайцева М. М., канд. економ. наук, доц. ХДАК;

Рибалко С. Б., д-р мистецтвозн., проф., зав. каф. мистецтвознавства та літературознавства ХДАК.

Культура та інформаційне суспільство XXI століття : матеріали всеукр. наук.-теорет. конф. молодих учених, 23–24 квітня 2020 р. / За ред. проф. В. М. Шейка та ін. — Харків : ХДАК, 2020. — 286 с.

У науковому збірнику висвітлюються доробки молодих науковців (викладачів, аспірантів, студентів) у галузях суспільствознавства, культурології, мистецтвознавства, мовознавства, педагогіки, історії, туризму, менеджменту книгознавства, бібліотекознавства, бібліографознавства, документознавства, сучасних інформаційних технологій.

УДК 378[002+008] (063)

© Харківська державна академія культури, 2020

Багатоетнічний склад населення та тісні зв'язки із сусідніми країнами зумовили інтенсивний обмін ремісницьким досвідом і використання різноманітних технік, серед яких найбільш вживаними були аль-абляк (кам'яна кладка з чергуванням смуг світлих та темних видів каменю), різьблення по каменю та дереву, складні різьблені та розписані плафони у т. зв. «дамаській техніці», інкрустація меблів, численні варіанти мозаїк, вітражів.

Наприкінці XIX ст. розширюється типологія меблів. Крім підвищеної платформи, де розкладалися матраци для сидіння або сну, у житловому середовищі з'явилися ліжка, які не були «прив'язаними» до стіни, стільці, обідні та письмові столи. Активно використовували килими для облаштування житла. Цінні килими експонувалися вертикально, виключно як окраса інтер'єру.

У XIX ст. і на початку XX до інтер'єрних рішень включають живописні твори та інші арт-об'єкти, що розташовувалися на стінах або у вбудованих нішах. Якщо в попередні часи експонування дорогоцінних предметів у нішах лише додавало декілька яскравих штрихів у загальну композицію діуану, де головну роль відігравали орнаментовані стелі, підлога, інколи — фонтан та вітражні вікна, то з розвитком колекціонування арт-об'єкти нерідко стають візуальними домінантами або задають колористику усій локації.

Ю. В. Шеменьова

ТВОРИ БЕНКСІ В КОНТЕКСТІ МУРАЛ-АРУ БЛИЗЬКОГО СХОДУ

Стріт-арт як революційне мистецтво та спосіб висловлення протесту населення проти владної політики набув популярності в 70-х — на початку 80-х рр. XX ст. в США та країнах Європейської Співдружності. Першим містом, де 1990 р. відбувся графіті-бум, став Лондон. Втім, саме Брістоль вважається головною стріт-арт-ареною Англії завдяки художнику, котрий працює під псевдо Бенксі (Banksy). Його графіті, виконані в техніці трафарету, скоріше нагадують сатиричні епіграми з ноткою чорного гумору. У власних творах райтер зображає політичні та соціальні коментарі, інтерпретує тему війни, гендерної рівності й екологічних проблем. Авторські трафарети художник розміщує на вуличних парканах, опорах мостів і стінах будівель по всьому світу, зокрема і в орієнтальних країнах. Протягом останніх 20 років все більше відчутно зростає увага до вуличного мистецтва держав Близького Сходу, їх тематики та специфіки об'єктів.

Одним з основних чинників, які вплинули на напрям стріт-арту цього регіону, стала серія масових вуличних протестів 2010–2013 рр. під назвою «Арабська Весна». Подібні виступи набули поширення на території Іраку, Ірану, Йорданії, Ємену, Палестини та Саудівської Аравії. Стріт-арт зазначених країн об'єднали теми, що наскрізно пронизують актуальні проблеми на східних землях. На цих територіях, зокрема в Ємені, Ізраїлі та Палестині, за допомогою трафаретних графіті Бенксі («Лють, кидання квітів», 2003 (Єрусалим), «Виріжте», 2005 (Палестина), «Голуб миру», 2005, «Дівчина і солдат», 2007 (Віфлеєм)) та робіт його послідовників Джея Ара (фотоколаж «Обличчям до обличчя», 2007 (Палестина)) й Мурада Субея («Діти могил», «Трилогія війни, голоду та хвороб», обидва 2012 (Ємен)), митці висвітлюють теми війни, політичних репресій і соціальної нерівності між представниками різних релігійних конфесій. Питання гендерної

рівноправності пропагують європейські художники в мурал-арті Йорданії. Зокрема, Джоель Бергнер (муралі із зображенням жінок у селищі Заатарі 2013 – 2014), Фінтан Маггі («Вигнання», 2016), Джонатан Дарбі («Сила», 2016) та Кевін Ледо («Створіть рівність», 2017). У власних стінописах вони відтворюють образ сильної та вільної жінки, що стоїть на одному соціальному щаблі з чоловіками. Митці ж Саудівської Аравії, за рахунок особливості віросповідання та заборони зображувати людей, висвітлюють вищезазначені теми на стінах міських будівель, створюючи каліграфічні графіті й орнаментальні малюнки. Вказані митці, зокрема і Бенксі, виконуючи свої твори, закликаючи суспільство до вирішення усіх названих проблем, — шляхом відкритого діалогу між художником, звичайним мешканцем міста та владою.

Таким чином, у муралах і графіті на згаданих територіях прослідковується ідеологія пацифізму, яка наскрізно пронизує стріт-арт країн Близького Сходу. Адже її представники осуджують вирішення різних конфліктів революційними діями та заперечують доцільність будь-яких воєн.

<i>A. D. Synko, K. D. Spesyutseva</i> THE IMPORTANCE OF ECOTOURISM	249
<i>Я. В. Сахарова, Л. С. Курьонкова</i> ВПЛИВ РЕКЛАМИ НА ЕСТЕТИЧНЕ СПРИЙНЯТТЯ МІСТ УКРАЇНИ	250
<i>М. Г. Ляхман, Я. О. Проскуріна</i> БЕНЧМАРКІНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ ІМІДЖУ ТУРИСТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ.....	251
<i>М. Ш. Мандао</i> РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТ І ЕФЕКТИВНІСТЬ АНТИКРИЗОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В ТУРИЗМІ	253
<i>М. Ш. Мандао</i> МОТИВАЦІЙНА СИСТЕМА ЯК ЗАПОРУКА УСПІХУ ТУРИСТИЧНОГО ПІДПРИЄМСТВА	254
<i>Н. А. Минко</i> МЕТОДИ МОТИВАЦІЇ ПРАЦІ В ТУРИЗМІ	255
<i>Г. В. Бреславець</i> ПСИХОГРАФІЧНА СЕГМЕНТАЦІЯ ТУРИСТІВ ГОТЕЛЬНОГО КОМПЛЕКСУ CLUB GRAND SIDE 5*/CLUB GRAND AQUA 5*.....	256

СЕКЦІЯ: СХОДОЗНАВЧІ СТУДІЇ

<i>А. В. Ожого-Масловська</i> ЯПОНІЗМ ЯК СКЛАДОВА ХУДОЖНОЇ КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ	258
<i>А. В. Тимофеевко</i> ІМАГОТИП «ЯПОНІЯ ЯК ЖОВТА НЕБЕЗПЕКА»: ІСТОРИЧНІ І СУЧАСНІ РЕЦЕПЦІЇ	259
<i>Цяньжуй Тан</i> СТИЛЬ ШИНУАЗРІ: ВИТОКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	260
<i>О. Д. Сосік</i> ЄГИПЕТСЬКА ТЕМА У ТВОРЧОСТІ ВІЛЬГЕЛЬМА КОТАРБІНСЬКОГО	261
<i>А. Ю. Корнев</i> КИТАЙСЬКІ ПЕЙЗАЖИ АРТЕМА РОГОВОГО	262
<i>С. Б. Рибалко</i> КІМОНО В ПРОСТОРІ ЯПОНСЬКОГО МИСТЕЦТВА	263
<i>Дунсюань У</i> ЖАНР РОМАНСА В КИТАЙСЬКОМУ МУЗИКЕ: К ПОСТАНОВКЕ ПРОБЛЕМИ	265
<i>Чже Чжан</i> НАТЮРМОРТ У ТВОРЧОСТІ ПАНЬ ЮЙЛЯН	266
<i>Юйдін Се</i> ОБРАЗ МИТЦЯ В КИТАЙСЬКІЙ КУЛЬТУРІ: ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ	267
<i>О. Н. Неліна</i> ТРАДИЦИОННЫЙ СЛОВАРЬ (КОША) КАК ИСТОЧНИК И ОТРАЖЕНИЕ МИРОВОЗЗРЕНИЯ НА ПРИМЕРЕ «АМАРАКОШИ» АМАРАСИМХИ.....	268
<i>Е. А. Орлова</i> ТЕНЕВЫЕ ПЛАНЕТЫ ИНДИЙСКОЙ АСТРОЛОГИИ: РАХУ И КЕТУ	268
<i>Д. В. Боллох</i> «ЙОГА-СУТРИ» ПАТАНДЖАЛИ В ИНТЕРПРЕТАЦИИ АЛИСТЕРА КРОУЛИ	269
<i>В. И. Дуравкин</i> РЕЦЕПЦИЯ ТАНТРИЗМА В ФИЛОСОФСКОЙ МЫСЛИ ЮЛИУСА ЭВОЛЫ	270
<i>Хішам Кобейсі</i> ЕВОЛЮЦІЯ ЛІВАНСЬКОГО ЖИТЛОВОГО ІНТЕР'ЄРУ.....	271
<i>Ю. В. Шеменьова</i> ТВОРИ БЕНКІСІ В КОНТЕКСТІ МУРАЛ-АРТУ БЛИЗЬКОГО СХОДУ	272